Dia del Traductor 2014

Dimarts, 30 de setembre, a les 19 h

PEN català

LLIBRERIA LA CENTRAL, C. MALLORCA 237, BARCELONA

La Bucovina com a metàfora: «Una contrada on vivien persones i llibres»

Aharon Appelfeld, Paul Celan i Norman Manea provenen tots tres d'una mateixa contrada, la Bucovina, una regió històrica que va quedar dividida després de la Segona Guerra Mundial i que és un mosaic paradigmàtic de llengües i cultures des de temps immemorials. A més, també comparteixen l'experiència de la persecució i de les deportacions per part del nazisme i dels seus col·laboradors.

Són tres autors que aconsegueixen donar forma a una obra extraordinària a partir de llengües diferents i que es refereixen diverses vegades a aquell indret singular en què «vivien persones i llibres», per tal d'encetar una reflexió sobre l'ús i l'elecció d'una llengua com una decisió que no cau pel seu propi pes. Què representa per a Appelfeld començar de zero a partir de l'hebreu modern? Què significa per a Celan escriure en alemany, la llengua dels assassins? I què vol dir per a Manea no abandonar mai, ni tan sols als Estats Units, el romanès de la infància?

Segurament la veritat dels fets demana aquesta adaptació particular, així com una certa exterioritat i una ferma constància, quan es tracta de vehicular-la literàriament. Però què aporta cadascuna d'aquestes llengües per ella mateixa i de quina manera li pot arribar alguna cosa, al lector forà, d'aquesta càrrega, quan llegeix aquestes obres traduïdes?

Programa

19 h

Recital
Tria de textos
de Xavier Montoliu
i Corina Tulbure

Lectura a càrrec
de Maria Bosom

19:30 h

Taula rodona
«La Bucovina com a metàfora»

Amb: Arnau Pons,
Eulàlia Sariola, Corina Tulbure
i Magda Bistriceanu

Modera: Xavier Montoliu

Generalitat de Catalunya
Institució de les Lletres Catalanes

Mozaika

Instituto Cultural Rumano

La Central

Fundació Baruch Spinoza

Participants

Magda Bistriceanu Simian (Adamclisi, Romania, 1967) és llicenciada en filologia espanyola i romanesa per la Universitat de Bucarest (1989), en filologia romànica per la Universitat de Girona (1994). Va ser professora del primer curs universitari oficial de llengua i cultura romaneses de Catalunya durant els anys 2005-2008. És autora del llibre *Invitació a l'estudi de la llengua romanesa* (2008). Ha col·laborat amb diferents entitats culturals i mitjans de comunicació catalans i romanesos. Actualment publica articles d'opinió a la revista *Estica* de Bucarest i es dedica a treballs d'investigació sobre els inicis de la llengua romanesa escrita i a la narrativa pròpia.

Xavier Montoliu Pauli (Badalona, 1968), llicenciat en filologia catalana per la Universitat de Barcelona, va ser lector de català a la Universitat de Bucarest (1992-1996) i a la Universitat de Toulouse-Le Mirail (1996-1997). Ha treballat com a gestor cultural i llibreter al Centre Cultural Blanquerna de Madrid i des de fa deu anys és tècnic de la Institució de les Lletres Catalanes. Ha col·laborat amb l'editorial Meronia de Bucarest en el projecte de traducció de literatura catalana al romanès. Ha traduït *Paul Celan y Rumanía: la adolescencia de un adiós* de Petre Solomon (2010); conjuntament amb Corina Oproae, l'antologia de poesia, *Per entre els dies*, de Marin Sorescu (2013); *Sobre pérdidas y ganancias*, antologia de poesia de Letiția Ilea (2014); i és a punt d'aparèixer un llibre d'assaig de Norman Manea.

Arnau Pons (Felanitx, 1965) compagina la poesia i l'assaig amb la traducció. Com a poeta, ha publicat, entre d'altres, *A desclòs* (1996), *Desertar* (1997) i *Llum de ganivet* (2012). Els seus darrers assaigs són *Celan, lector de Freud* (2006) i *Nissaga d'abolits* (2010). Ha escrit en català, espanyol i francès sobre autors tan diversos com ho són Maurice Blanchot, Salvador Espriu, Miquel Bauçà, Maria-Mercè Marçal, Hélène Cixous, Jacques Dupin, Àngel Guimerà, Joan Maragall i Antonin Artaud. En l'àmbit internacional, destaca pel seu treball hermenèutic sobre Paul Celan i Ingeborg Bachmann. Ha traduït al català Luiza Neto Jorge, Herberto Helder, Dino Campana, Paul Celan i Hervé Guibert; i a l'espanyol Hélène Cixous, Peter Szondi i Jean Bollack. El 2007, en ocasió de la Fira de Frankfurt, va editar, juntament amb Simona Škrabec, els dos volums de *Carrers de frontera* (Institut Ramon Llull), sobre les relacions entre la cultura catalana i l'alemanya. Com a editor, ha publicat autors com ara Idith Zertal i Mahmud Darwix. També ha coordinat el volum col·lectiu *Escriure després* (2012), sobre el tractament de l'extermini nazi en la cultura catalana contemporània. Actualment és professor de 17, Instituto de Estudios Críticos, de Mèxic.

Eulàlia Sariola va néixer i viu a Barcelona. És il·lustradora i traductora. A partir del seu primer llibre *Els germans petits de tothom* de Josep Maria Espinàs (1967), ha il·lustrat contes d'escriptors com ara Francesc Candel, Maria Antònia Oliver, Maria Aurèlia Capmany, Francesc Sales, Enid Blyton, Yehuda Atlas, entre d'altres; i poesia de Manel Forcano, Jep Gouzy, Shlomo Avayou. És llicenciada en filologia hebrea per la Universitat de Barcelona (1992) i ha traduït aquests darrers anys poesia i narrativa moderna israeliana per a joves i adults. En espanyol ha publicat traduccions d'Uri Orlev, Eshkol Nevo, Lea Goldberg, Zeruya Shalev, Rutu Modan, Orly Castel-Bloom. I al català ha traduït obres de Shlomo Avayou, Ronny Someck, Tamir Greenberg, Nira Harel, David Grossman, Uri Orlev, Pinkhas Sadé i Nir Baram. És traductora, a més, de *Flors d'ombra* (2009), *En Bartfuss, l'immortal* (2010) i *Tsili* (2013) d'Aharon Appelfeld. També és autora del text i de les il·lustracions de la novel·la gràfica *El món per un forat* (2011).

Corina Tulbure (Iaşi, Romania, 1977) va emigrar a Barcelona el 2001 i va seguir els cursos de doctorat a la Universitat de Barcelona. Col·labora amb els mitjans de premsa de Romania i d'Espanya. Ha traduït del romanès *Nacido en la URSS* (2010) de Vasile Ernu i és coautora del volum *El último europeo* (2014). Actualment treballa en un projecte sobre una antologia de poesia romanesa en llengua catalana juntament amb d'altres traductors.

Els textos de les ponències i més informació sobre els autors comentats a la revista digital Visat del PEN Català: ***www.visat.cat***

PEN català
Generalitat de Catalunya
Institució de les Lletres Catalanes
Mozaika
Instituto Cultural Rumano
La Central
Fundació Baruch Spinoza